

מדת בדרך

שיעור חזק היומי בדרך קצרה

לעי"נ ר' דב שלמה מלאכי בר'
אהרן דוד הכהן זצ"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או
MABADAF12@GMAIL.COM מייל

גליון 43 פרשת בהעלותך תשע"ג

עירובין עז-פג

חריץ שבין ב' חצירות אם עמוק י' ורחב ד' מערבים לחוד ולא יחד ואפילו התמלא קש או תבן ואם מילאהו עפר או צרורות מערבים יחד ולא לחוד, ואם נתן על החריץ נסר רחב ד' וכן ב' גזוזטראות אחת כנגד השניה ונתן נסר ביניהם יכולים לערב יחד ולחוד, ואם הנסר פחות מדי מערבים לחוד ולא יחד. **גמרא** במשנה רואים שתבן אינו נחשב לחצוץ אך במתבן שבין ב' חצירות שהוא גבוה י' טפחים מערבים לחוד, ואביי מחלק שתבן נחשב מחיצה אך לחציצה מועיל רק אם ביטלו, ואם לא ביטלו אינו חוצץ. משמע במשנה שעפר חוצץ כשטמא, ולענין בית שמילאהו תבן או צרורות אם ביטלו בטל ומשמע שלא מתבטל מאליו,

דף עז ר' יוחנן סובר שגם כשאין בגדר ד' מותר לבני החצירות להעלות לגדר ולהוריד ממנו, ולכאורה יש לדייק מהמשנה שכתוב עולין שלהעלות אסור, ויש לומר שאם יש בו ד' על ד' יכולים רק לעלות ואם אין בו ד' על ד' יכולים גם להעלות, ור' יוחנן לשיטתו שמקום שאין בו ד' על ד' בין רה"ר לרה"י יכולים משני הצדדים לכתף עליו אך לא יחליפו מרשות לרשות, ולכאורה רב גם לא יחלוק בזה על ר' יוחנן כי הוא דיבר רק על רשויות דאורייתא, אך ברשויות דרבנן סובר רב שחכמים עשו חיזוק יותר משל תורה, ולכן אין להעלות על כותל זה מאף חצר, רב הונא אומר בשם ר"נ שאם יש כותל בין ב' חצירות ומצד אחד גבוה י' ובצד שני שווה לאורך הצד ששוה לאורך משתמש בו כי לו נוח התשמיש ולשני קשה יותר ומה שלא קל וזהו קשה נותנים לקל, ורב שזיב אמר בשם ר"נ בחריץ שבין ב' חצירות שמצד אחד עמוק י' וצד אחד שווה לאורך נותנים למי שתשמישו בקלות יותר, ור"נ חידש ב' המקרים שאם היה אומר בכותל שרגילים להשתמש בגובה אך בחריץ אין כלל דרך השתמש, ואם היה מחדש בחריץ שאן פחד להשתמש שם אך בגדר שמפחים שיפלו חפצים אין דרך להשתמש, אם בא למעט מגובה הגדר אם נשאר ברוחב הכותל ד' מותר להשתמש בשאר הכותל ואם אין שם מקום ד' יכול להשתמש רק במקום המיעוט, ולכאורה אם הועיל המיעוט שיועיל להכל ואם לא מועיל שלא יועיל גם במקום המיעוט, ורבינא אמר שמדובר שעקר חוליא מראש הכותל, ואם היה המיעוט ד' הוא כפתח ופחות מדי אינו כפתח. רב חיאל אומר שאפילו כמה ספל ממעט ואף שדבר הניטל בשבת אינו ממעט, מדובר שחיברו בקרקע, ואף שתאנה פגה שטמנה פקקע או חררה שטמנה בגחלים מותר ליטול אותם אם הם גלויים קצת אך מדובר כאן בספל שיש לו אוגנים, **עמוד ב'** ואף שטומן לפת וצנונות תחת הגפן כשמקצת עליהם מגולים אין חשש כלאים, ואין צורך לעשר התוספת, ואין בזה דין שביעית, ומותר ליטול בשבת, אך מדובר שהספל מחובר ואין אפשרות להוציאו בלי מעדר או קרדום, ולכן הוא ממעט בכותל. סולם מצרי לא ממעט וסולם צורי ממעט, סולם מצרי אין לו ד' שלבים, רב אחא בר רבא שאל מדוע סולם מצרי אינו ממעט אמר רב אשי שאמרו בשם רב שהוא דבר הניטל בשבת ואינו ממעט וסולם צורי הכובד שלו הוא קביעותו. אביי אומר שכותל הגבוה י' טפחים בין חצירות ויש סולמות רחבים ד' מבי צדדים אם אין ביניהם ג' טפחים ממעטים ואם יש ג' טפחים ביניהם לא ממעטים, ודוקא כשאין הכותל רחב ד' ואם רחב ד' ממעט גם כשהם רחוקים יותר מג', רב ביבי בר אבבי אומר שאם בנה איצטבא על איצטבא אם בתחתונה יש ד' ממעטת ואפילו אין בה ד' ויש בעליונה והיא גבוהה מתחתונה פחות מג' ממעטים, רבא בר אבהו אומר שאם יש סולם ששליבותיו אינם מחוברות ובתחתונה יש ד' ממעטת או שאין בה ד' אך בעליונה יש ד' והיא סמוכה לתחתונה תוך ג' ממעטים.

דף עט רב הונא אומר שהמשנה באהלות היא לדעת ר' יוסי, אך ר' יוסי אומר בברייתא שתבן ואין עתיד לפנותו הוא כסתם עפר ובטל, ועפר ועתיד לפנותו הוא כסתם תבן ולא בטל, ורב אסי אומר שהמשנה אצלנו כר' יוסי, ורב הונא בר רב יהושע מחלק בין שבת לטומאה, שלבני שבת מבטלים אפילו ארקט שהוא חשוב, ורב אשי אומר שיש חלק בין בית לחריץ שחריץ עשוי לסתמו, ובית אינו עשוי לסתמו. רבא אומר שארץ נסר ד' על חריץ רק לרחבו אך לארכו מספיק נסר כל שהוא כי הוא ממעט מרוחב ד', ובגזוזטראות מדובר זו כנגד זו ואם אינם זו כנגד זו או שאחת מעל השניה לא מספיק נסר ד' לחברם, ואם הם קרובים ג' טפחים נחשבים כגזוזטרא אחת עקומה. **משנה** מתבן שהוא בין ב' חצירות והוא גבוה י' טפחים מערבים לחוד ולא יחד, וכל חצר אוכלת על המתבן, אם התמעט המתבן מ' טפחים מערבים יחד ולא לחוד. **גמרא** דוקא אוכלים על המתבן אך לא יתן לקופתו ויאכיל ומשמע שלהעמיד שם בהמה מותר, אך ר' חנינא אומר שמותר להעמיד בהמתו שתאכל עשבים אך לא שתאכל מוקצה, וצ"ל שאוכלת שם על ידי שעומד בפניה, אמנם לענין בית בין ב' חצירות ומילאהו תבן מערבים לחוד ולא יחד וכל אחד מהם יכול לתת תבן בקופתו ולהאכיל ואם התמעט התבן מ' טפחים שנייה נסרו ואחד נועל את ביתו ומבטל רשותו ולו אסור ולחבריו מותר, וכן הדין בבור תבן בין ב' תחומי שבת, ואצלנו אמר רב הונא שלא יתן לקופתו, ויש לחלק שבבית עם תיקרה ניכר אם נפחת גבוה על התבן אך בין חצירות לא ניכר אם יפחת גבוה התבן מ' טפחים, ולענין בית משמע שכל עוד התבן י' טפחים מותר אף שהתקרה גבוהה הרבה ורואים שמחיצה נקראת אף שאינה מגיעה לתקרה, ואביי אומר שמדובר בבית גבוה י"ג פחות משהו והתבן י' ויש לבדו, ורב הונא בר רב יהושע אומר שאפילו הבית י' והתבן ז' ומשהו יש לבדו, **עמוד ב'** ולדבריו יש לומר בברייתא תורת י' כי הרי אין תבן י' ואין לדייק בברייתא שדוברים הבאים בשבת אסורים שמדובר שהתמעט קודם שבת, כמות בברייתא נועל ביתו ומבטל רשותו, ויש לומר שמספיק אחד מהם או נעילת ביתו או ביטול רשותו, וללשנא בתרא צריך לנעול ביתו ולבטל רשותו. כשביטל רשותו הוא אסור וחבירו מותר והחידוש בזה שאפילו אם השני ביטל לו חזרה אינו מועיל כי אין הוא מבטלים והחורים ומבטלים. נסר מועיל גם בבור שבין ב' תחומי ובהחידוש הוא שגם לר"ע שסובר תחומין דאורייתא לא גוזרים שמא יבא להחליף מתחום זה לזה. **משנה** שיתוף המבוי הוא שמניח חבית ואומר זו לכל בני המבוי ויכול לזכות לכולם ע"י בנו ובתו הגדולים ועבדו ושפחתו העבריים או אשתו, אך לא בניו ובנותיו הקטנים או עבדו ושפחתו הכנענים כי ידם כידו. **גמרא** רב יהודה אומר שצריך להגביה טפח את החבית של השיתוף, ורבא אמר שזקני פומבדיתא אמרו דין זה ועוד דין שהמקדש יצא רק אם טעם מלא לוגמיו ואם לא לא יצא, ורב חביבא אמר שהם אמרו עוד דין בשם שמואל שעושים מדורה בשבת ליולדת, ומשמע שהחולה לא ורק בימות הגשמים ולא בימות החמה, ורב חייה בר אבין אמר בשם שמואל שגם אם הקיף דם והצטנן עושים לו מדורה בשבת אף בתקופת תמוז, ואמרינו אמר זקני פומבדיתא אמרו עוד דין שרב אמר שעץ אשירה סתם היא גם במקרה שכמרי ע"ז שומרים אותה, ואסור לטעום מפרותיה,

דף פ ולשמואל אסור אפילו התמרים שעשויים לשיכר של ע"ז בי נצרפי שהם שותים אותה ביום אידם, ואמרו שזקני פומבדיתא שהלכה כשמואל, והברייתא שאומרת כיצד עושים שיתוף מבואות מביאים חבית של יין שמן או תמרים ורגוגרות ושאר מיני פירות ואם היא משלו צריך לזכות ואם היא משל כולם צריך להודיע ומגביה מהקרקע עשה ויש לומר שהמשנה הזה הוא טפח. רב סובר שלא צריך לזכות שיתופי מבואות ולשמואל צריך לזכות וכן נחלקו בעירובי תחומין שלרב צריך לזכות ולשמואל לא, דעת שמואל מובנת שרק בעירובי חצירות כתוב שצריך לזכות ולא בתחומין ושיתוף ורב סובר שזה מחלוקת תנאים שהיה מעשה בכלתו של ר' אושעיא שהלכה למרחץ והחשיך ועירבה לה חמותה ור' חיאל אסר ור' ישמעאל בר' יוסי אמר לו בבלי מדוע מחמיר אתה כך בעירובין, ואביי אמר שמה שיש להקל בעירובין מקילים והסתפקו, אם חמותה עירבה לה משל עצמה, ואסרו כי לא זיכתה לה, או שעירבה משל כלתה ואסרו בגלל שלא היה מדעתה, ותלמיד אחד ור' יעקב שמו אמר שר' יוחנן אמר משל חמותה ולא זיכתה לה, ור' זירא אמר ל' יעקב בן בת יעקב שכשתיגע לארץ ישראל לך דרך סולמה של צור ושאל את ר' יעקב בר אידי על ספק זה אם עירבה משלה או משל עצמה, והוא אמר שהיה משל חמותה ואסרו כי לא זיכתה לה, ור"נ אמר שנוקטים שבין עירובי חצירות או תחומין או שיתוף צריך לזכות, ור"נ הסתפק בעירובי תבשילים אם צריך לזכות, ורב יוסף אמר שר"נ בר רב אדא אמר בשם שמואל שעירוב תבשילים צריך לזכות ואמר אביי שודאי לא שמע כי אם שמע לא היה מסתפק ודחה רב יוסף שבעירובי תחומין אמר שמואל שלא צריך לזכות ורב אמר שצריך אך יש לומר שכשנחלקו רב ושמואל מחמירים כאחד מהם, אך כאן אם

דף עח ועוד אמר רבה בר אבהו שזוי היוצא מהכותל ויש בן ד' על ד' והניח עליו סולם כל שהוא מיעוט, ודוקא כשהושביו עליו ואם הוא לידו ומנוח על הכותל זה כאילו הרחיבו ואינו מיעוט, ונעוד אמר רבה בר אבהו, שכותל י"ט צריך ז"ז אחד באמצע להתיירו, ואם יש בו כ' צריך ב' זיזים, ורב חסדא אומר שדוקא כשאנים זה כנגד זה שאז יוכל להוסיף עוד סולם, רב הונא אומר עמוד י' ורחב ד' ברה"ר ונעץ בו יתד כל שהוא מיעוט, ורב אדא בר אבהו מוסיף שדוקא כשהיתד גבוה ג' ולאביי ורבא אף שאינו גבוה ג', כיון שאין בו כבר מקום להשתמש, ורב אשי אומר שגם גבוה ג' אינו ממעט כי יכול לתלות בו משהו. ורב אחא בר רבא שאל את רב אשי מה הדין אם מילא כולו ביתידות, אמר לו רב אשי שר' יוחנן אמר שבור וחוליינתו מצטרף ל' שאין יכולת להשתמש שם אלא שיכול להניח משהו ולהשתמש שם, וגם מילאהו ביתידות יכול להניח טבלה ולהשתמש שם, שמואל אומר שכותל י' צריך סולם י"ד להתיירו, שרגליו במרחק ד' מהכותל, ורב יוסף אומר שמספיק סולם י"ג ומשהו, שמספיק שהוא מונח עד טפח מראש הכותל, ואביי אומר שמספיק י"א ומשהו, כיון שיש לבדו פחות מג' לראשו, ורב הונא בר רב יהושע אומר שמספיק ז' ומשהו, שמועיל סולם זקוף ויש לבדו, רב אומר שמגמרא הוא למד שמועיל סולם זקוף ואינו יודע טעם בכך, ושמואל אמר טעם שזה כמו איצטבא על איצטבא, ר' חיאל אומר שדקלים של בבל אינם צריכים להיות קבועים שהכובד שלהם קובע אותם, ור' אושעיא אמר זאת על סולמות של בבל שהם קבועים, וכ"ש דקלים ולמ"ד זה רק דקלים קבועים אך סולמות לא, רב יוסף שאל במקרה שיש סולם מבי צדדים וקשים באמצע, אמר רבה שאין אפשרות לדרוך על הקש ואינו מצרף הסולמות, ואם יש קש מבי צדדים וסולם באמצע, אמר רבה שבסולם ראוי לדרוך וניתן לאחוז בקש, **עמוד ב'** אם חקק בכותל להסלים ורוחב השליבות של החסולם אמר רבה שצריך כמלוא גובה הסולם, וזה לא דומה לכותל שלא צריך שיהיה רחב, כי לא נוח לעלות על הסולם אם אין חקק כנגד כולו, רב יוסף שאל במקרה שעשה האייל לסולם, לרבי שאומר שלא גזרו על שבות בין השמשות, אך כאן נאסור כי כל היום אינו יכול לעלות עימו, או שגם לרבנן הוא נחשב פתח אלא שהאיסור של חכמים לעלות באיילן בשבת רובץ עליו, וכן יש להסתפק בעשה סולם מאשירה שאמנם ר' יהודה סובר שניתן לקנות בית באיסורי הנאה, זה דוקא לענין מקום העירוב כי אין לו ענין שישמר העירוב בבית אחר שקנה העירוב, אך כאן לא נחשב פתח בסולם של איסור הנאה, או שגם לרבנן הוא פתח אלא שרובץ עליו איסור של אשירה, אמר רבה שאילו מותר ואשירה אסורה, ורב חסדא שואל שאדרבה איילן איסור שבת גרם לו ולא יחשב כפתח לענין שבת אך אשירה הוא אסור צדדי ולא יאסור פתח זה בשבת. וכן אמר ר"א או ר' יוחנן שאם איסור שבת גרם לו אסור ואם איסור אחר גרם לו מותר, ר"נ בר יצחק אומר שבאילן זה תלוי במחלוקת רבי ורבנן ואשירה תלוי במחלוקת ר' יהודה ורבנן. **משנה**

היה שומע דברי שמואל לא היה חולק עליו. היה שומר כלי זין בשכינתו של ר' זירא ורצו לשכור ממנו רשותו ולא הסכים, ושאלו את ר' זירא אם ניתן לשכור מאשתו, ואמר ר' זירא שר"ל אמר בשם ר' חנינא שאשתו של אדם מערבת שלא מדעתו, וכן הירך נכרי בשכינתו של רב יהודה בר אשעיאל ולא רצה להשכיר רשותו, ושאלו את רב יהודה בר אשעיאל אם ניתן לשכור מאשתו ולא ידע לענות וכן רב מתנה לא ידע, ושאלו את רב יהודה ואמר בשם שמואל שאשתו של אדם מערבת שלא מדעתו ושאלו מברייטא שנישים שיערבו שלא מדעת בעליהם אין עירוב עירוב ויתופם שיתוף, ויש לחלק שאם הוא אסור על בני המבוי לא צריך את דעתו ואם אינו אסור צריך את דעתו, ואם לא נחלק כך יהיה קשה מדברי שמואל שאמר שאחד מבני המבוי שרגיל להשתתף עמם ולא השתתף בני המבוי כנסים אליו ולוקחים ממנו שיתוף על כרחו ודוקא רגיל שאסור עליהם אך שאינו רגיל לא כופים ואין לדיק מברייטא שכופים לעשות לחי וקורה לעמוד ב' ששם מדובר שאין מחיצות והלשנה בתרא בב"ד כופים רב חייא בר אשי אומר שעושים לחי מאשירה ור"ל אומר שעושים קורה מאשירה, וכל שכן לחי, ולמ"ד לחי, קורה לא, כי צריך שיעור ואשירה כתות שיעורו. **משנה** אם התמעט שיעור האוכל בשיתוף מוסרי מוזכה ולא צריך להודיע ואם התווספו דברים מוסרי ומודיע, והשיעור המורבים מזון ב' סעודות לכולם ולמועטים רגורת לכל אחד, ואומר ר' יוסי שהשיעור הוא רק בתחילה כשמעריבים אך שיעור עירוב מספיק כל שהוא והעירוב בחצירות הוא כדי שלא ישתכח תורת עירוב מהתינוקות. **גמרא** אם מדובר במשנה שמוסיף באותו בין שהתמעט גם בכלה יכול לעשות ולא יצטרך להודיע, ובמין אחר גם נתמעט צריך להודיע, שכתוב בברייטא שבמין אחד גם כלה לא צריך להודיע ובמין אחר צריך להודיע, ויש לפרש שמדובר במין אחד ונתמעט שכלה לגמרי וללשנה בתרא מדובר בב' מינים ויש לומר בברייטא שרק כלה צריך להודיע, יש להוכיח מהמשנה שחלקו על ר' יהודה שאומר שבעירובי חצירות מעריבים בין לדעת בין שלא לדעת, והיחידוש הוא שלא נאמר שר' יהודה יודה בחצר בין מבואות שצריך דעת, אלא ר' יהודה סובר שלפולס לא צריך דעת בעירובי חצירות, המשנה אמרה שבמורבים מספיק ב' סעודות ומורבים לשמואל י"ח בני אדם, והכוונה מ"ח ויותר, ורב יצחק בן רב יהודה פירש שאם נחלק את מזון ב' סעודות ל"ח יגיע לכל אחד רגורת ופחות מ"ח איש יש יותר מרגורת, ויודעים מכאן שבי' סעודות הוא כשיעור י"ח רגורות. **משנה** לר"א מעריבים ומשתתפים בכל המזון מלבד מים ומלח, ולר' יהושע ככר שלם הוא עירוב ופרוסה אפילו גדולה כסאה לא מעריבים, ואם יש ככר קטן כאיסר והוא שלם מעריבים בו.

דף פא גמרא אמנם שנינו בפרק שני שבכל מעריבים ומשתתפים, לרבה רצו לחדש שלא כר' יהושע שצריך דוקא שלם, ואביי מקשה מברייטא שמעריבים בכל ומשתתפים בכל ורק בחצר אמרו לערב בפת, ורק ר' יהושע סובר שדוקא פת ובאותה ברייתא כתוב בכל, אלא יש לפרש שהמשנה באה לומר שכל מעריבים ואפילו בפרוס שלא כר' יהושע, והוא סבר שפרוסה לא שזה גורם לאיבה שאחד נותן שלם ואחד לא, לפ"ז אם נתנו כולם פרוסה לכאורה יועיל אלא יש לומר שחששו שיחזור הדבר לקלקול, ר' יוחנן בן שאול אומר שלמינה שנתקח ממנה שיעור חלה או שיעור דימוע בתרומה מעריבים בה והברייטא שאומרת שכדי חלתה לא מעריבים וכדי דימוע מעריבים, מדברת בחסר שיעור חלה של בעל הבית או העושה למשתה בנו, שזה אחד חלקי מ"ח אך שיעור חלת נחתום או אשה העושה למכור בשוק, היא אחד חלקי מ"ח ואינו נקרא חסרון בשלימה, רב חסדא אומר שאם תפר לפת החתוכה בקיסם מעריבים בה, והברייטא שאומרת שלא מעריבים מדובר שכניכר התפר ורב חסדא דבר כשלא ניכר התפר, שמואל סובר שמעריבים בפת אורז ודוחן, ומר עוקבא אמר בשם שמואל שבפת אורז מעריבים ולא בפת דוחן, ורב אמר שמעריבים בפת עדשים, והפת שהיתה בימי שמואל וזרקה לכלבים היתה עשויה ממינים אחרים, שכתוב ואתה קח לך חטים ושעורים ופול ועדשים דוחן וכוסמין, ורב פפא אמר שהיתה צלוייה בצואת אדם שכתוב והיא בגללי צואת האדם ותענה לעניינים, ומה שכתוב ועוגת שעורים תאכלנה, רב חסדא אומר שהכוונה לשיעורים ורב פפא מפרש שעשויה כמו שעורים ולאיפה כחטים. **משנה** לר"א אדם נותן מנה לחנוני ונחתום כדי שיזכה לו עירוב ולחכמים אז לכו לו מעותיו, **עמוד** ב' והם מודים שאם אדם ברא בני אדם שזכו מעותיו שמעריבים לאדם מדעתו, ור' יהודה אומר שרק בעירוב תאדם צריך דעת ולא בעירובי חצירות, כי זה זכות שזוכים שלא בפניו אך תחומין זה חובה וצריך בפניו. **גמרא** לר"א מועיל עירוב בחנוני אף שלא עשה קנין משיכה ורבה בר אבהו אומר שזה כדי פרקים בשנה שמשחיטים הטבח על כרחו ואפילו יש לו שור שווה אלף דינר ולקונה יש דינר, כופים אותו לשחוט ולכן אם מה השור מת לקונה אף שלא משך, ולרב הונא דוקא כשמשך אך לפי זה מה שכתוב בהמשך המשנה שבשאר ימות השנה מת למוכר ואם משך הקונה צריך להפסיד, אלא מדובר שזיכה לו ע"י אחר וכל השנה הוא חוב לו ואין חבין ללא דעתו, אך בדי' פרקים שכולם זקוקים לבשר זה זכות וזכין לו שלא בפניו, ור' יוחנן אומר שבדי' פרקים העמידו חכמים דבריהם על דין תורה שמעות קונות ובשאר השנה רק משיכה קונה שאם יקנה הספק יאמר לו המוכר נשרפו חטיך בעליה. בשאר אדם מועיל זכיה במעות, רב ושמואל מבארים שבעה"ב קונה במעות שדוקא נחתום לא קונה במעות אך בעה"ב קונה ועוד אמר שמואל שרק מעות לא קונות אך כלי קונה ואם אמר ער לי זה כשליחות ומעורב לדעתו. שמואל פסק כר' יהודה ש"צ דעת שיעירובי חצירות, והלכה כר' יהודה בכל מקום שחלק בעירובין ורב חנא מבגדא אמר לרב יהודה האם שמואל פסק כר' יהודה גם במבוי שניטלו קורותיו או לחי ואמר לו ששמואל פסק בעירובין ולא במחיצות, ויש לדיק שאם פסקו במשנתנו כר' יהודה אי"כ חלק על ת"ק, אך ריב"ל אמר שכשרי יהודה אומר במה או אימתי, אינו חולק אלא מפרש ועוד שיש משנה שאם נוספו דברים מוזכה וצריך להודיע, ויש לומר שזה במקום שהעירוב הוא חוב, כחצר שבין ב' מבואות, אך רב חסדא אמר להדיא שחלקו על ר' יהודה,

דף פב אלא שאין להקשות מריב"ל על שמואל ורב חסדא שהם סברו שר' יהודה חולק גם כשאומר **במה**, וכן סובר ר' יוחנן שכשרי יהודה אומר במה הוא חולק וכשאומר אימתי הוא מפרש, ומה שכתוב במשנה שפסולי עדות הם

משחק בקוביא ומלווי רבית ומפריחי יונים, וסוחרי שביעית ואומר ר' יהודה שאימתי בזמן שאין להם אומנות אלא היא ואם יש לו עוד אומנות כשר, וישנה ברייתא שלחכמים פסול אף כשיש לו עוד אומנות, ויש לומר שחכמים הם לדעת ר' טרפון שאומר בניירות. שהאומר הריני נזיר שהבא הוא נזיר ואחד אומר הריני נזיר שאינו נזיר אף אחד מהם אינו נזיר, שניירות ניתנה להפלאה שבטוח בה וגם במשחק בקוביא משעבד עצמו לשלם אם מפסיד במשחק ולכן לא קונה והוא כגולן.

פרק כ"ד משנתפין

משנה שותפות בעירוב תחומין היא שאחד מניח חבית ואומר זו לכל בני עירי למי שילך לבית האבל או בית המשתה, וכל מי שקיבל עליו מבעוד יום מותר ע"י העירוב, ומשתתף אסור כי אין עירוב אחר חשיכה. **גמרא** רב יוסף אומר שמעריבים רק לדבר מצוה, ולכאורה זה מפורש במשנה שרק לבית האבל או בית המשתה מותר, אך יש לומר שהמשנה לא נקטה בדוקא אלא במה שרגילים. ומדברי המשנה שמועיל רק למקבל מבעוד יום מוכח לכאורה שאין ברירה, כי אם יש ברירה יועיל למפרע, ורב אשי אומר שהמשנה אמרה שצריך להודיע מבעוד יום, אך מועיל אם התראה אחר חשיכה שיש ברירה. רב אשי אומר שקטן בן שש יוצא בעירוב אמו, והברייטא שאומרת קטן הצריך לאמו יוצא בעירוב אמו ושאינו צריך לאמו, ולגבי סוכה קטן שאין צריך לאמו חייב בה ור' ינאי ביאר שקטן שנפנה ואין צריך לאמו שתקנה, ולר"ל שמתעורר ואינו קורא אמא אמא אומנם גדולים יותר גם קוראים לאמם כשניעורים אך לא כופלים לקרוא לה עד שתבוא, וזה כבן ד' או ה', **עמוד** ב' ורב יהושע בר בר אשי אומר שדברי ר' יוסף שבעירוב השיעור הוא בן שש כי כשאביו עירב לכיוון אחר נוח לו יותר להיות בצוותא עם אמו, אך יש ברייתא שקטן הצריך לאמו יוצא בעירוב אמו עד שש ורואים שכן שש לא, ורב אשי עצמו אמר עד בן שש ועד בכלל, ולא קשה על ר' ינאי ור"ל בסוכה שכשאביו עימו מבין ד' או ה' אינו צריך לאמו, וכשאביו לא עמו נקרא צריך לאמו עד בן ו'. אדם יכול לערב ע"י בנו ובתו הקטנים או עבדו ושפחתו הכנענים בין אם יודעים בין אם לא אך בניו הגדולים או אשתו או עבדו ושפחתו העברים מערב רק לדעתם, וכן כתוב בברייטא נוספת שבגדולים רק לדעתם וקטנים או כנענים אף שלא לדעתם כי ידם כידו, ואם הם ערבו וגם רבם עירב עליהם שיוצאים בשל רבם חוץ מאשה שיכולה למחות, וכן הגדולים כאשתו, ומשמע שאם לא מחתה האשה היא כבעלה, ומה שכתוב ברישא אלא מדעתם היינו ששתקו ומה שכתוב בהמשך שאם יערבו ועירב רבם יוצאים בשל רבם חוץ מהאשה, שכיוון שהם עירבו למקום אחר זה נקרא מחאה. **משנה** שיעור עירוב תחומין לר"מ מזון ב' סעודות בחול ולר' יהודה כשיעור סעודות שבת ושניהם להקל שלר"מ שבת אוכלים יותר ולר' יהודה בשבת אוכלים פחות פת, ולר' יוחנן בן ברוקה כשיעור ככר הנלקח מנחתום בשיעור פונדיון כשקונים ד' סאים חטים בסלע, ולר"ש שני חלקי ככר שבקב יש ג' ככרות, וחצי ככר זו שיעורה לטמא בגדים בבית נגוע וחצי מחציה לפסול הלוכל טמא מלאכול תרומה. **גמרא** לרב ב' סעודות הם ב' ככרות שהאכריים לוקחים למאכלם, ורב אדא אומר ב' לחמים או אוכלים בנהר פיתא, אמר רב יוסף לרב יוסף בן רבא כמו מי סובר אביך אמר לו כר"מ ואמר רב יוסף שגם הוא סובר כך כי לר' יהודה לא מובן מה שאומרים שיש רווח לאוכל מתוק, כתוב בברייטא שר' יוחנן ר"ש קרובים בשיעורים, ולכאורה לר' יוחנן יש ד' סעודות בקב ולר"ש יש ורב חסדא אומר שמורידים שליש לשכר החנוני אך לפי זה לר' יוחנן שש סעודות בקב ויש לומר כרב חסדא שאומר במקום אחר שמורידים חצי לחנוני ויוצא ח', ולכן דבריהם קרובים, וכשבעה"ב נותן עצים שכר החנוני שליש וכשלא נותן עצים שכר החנוני מחצה,

דף פג שנו בברייטא ששמינית הככר לטמא טומאת אוכלים ומשנתנו לא שנו טומאת אוכלים כי בזה לא שוים השיעורים שלר' יהודה שיעור חצי פרס ב' ביצים חסר קצת, ולר' יוסי ב' ביצים שוחקות ברווח ורבי שיער ב' ביצים ועוד והיינו חלק אחד מכ"מ מביצה, ולטומאת אוכלים אמרו ר' דוסא ור' נתן שהוא ביצה וקליפתה, וביצה ללא קליפה, ורב חסדא אמר שחכמים שיעורה כביצה ומחצה שוחקות ברווח, וזה לדעת ר' יוחנן בן ברוקה ורב רב חסדא שלהוסף שהשיעור הוא בשוחקות, רב דימי אמר שבונים שלח לרבי מדה מודיא קורנסא מנאוסה, ושיעור רבי ר"ז ביצים ולכאורה בסאה מדברית יש קמ"ז, ובשל ירושלמית יש קמ"ז, ויש לומר ששיעור במדה ציפורית והוסיפו לה שיעור חלה, אך זה יוצא ח' ביצים ויש להוסיף קצת מהו"ע של רבי וזה מעט יותר מר"ז, אלא כיון שזה פחות מביצה לא החשיב אותה, סאה ירושלמית יתירה שתות משל מדברית ושל ציפורית יתירה מירושלמית שתות וא"כ היא יתירה ממדברית שליש, אך שליש מדברית זה מ"ח והעדרף של ציפורית הוא ס"ג ושליש ירושלמית הוא ג"ח ושליש של ציפורית הוא ס"ט וצריך לומר ששל ציפורית יתירה על מדברית קרוב לשליש קרוב, והוא מבאר שציפורית עם העודף של רבי היא יתירה על מחצה מדברית שליש ביצה. **עמוד** ב' כתוב בחלה ראשית ועיסותיהם כדי עיסתם במדבר ושיעורה עשירית האיפה, וז' רבעי קב ועוד חייבת בחלה כדי ו' ירושלמית וה' ציפורית והאוכל כמידה זו הוא בריא ומבורך ויותר מכך הוא רעבתן ופחות מכך הוא מקולקל בבני מעיו. **משנה** אנשי חצר ומרפסת ששכחו לערב ביניהם מה שגבוה י' טפחים נסמך למרפסת, ומה שפחות מ' נסמך לחצר, וחולית הבור והסלע הגבוהים י' הם למרפסת, ופחות מ' לחצר ודוקא בסמוכה ד' טפחים למרפסת ויותר מ' היא נסמכת לחצר, **גמרא** אם יש פתח ביניהם, זה כדון חלון שבין ב' חצירות, ואם משתמשים ביניהם רק בזריקה זה ככתול שבין ב' חצירות שלא מעריבים, ואם משתמשים בשלשול זה כחריץ שבין ב' חצירות ואם לצד אחד פתח ולצד אחד בשלשול זה כדיונו של רב הונא בשם ר"ז ואם לצד אחד פתח ולצד אחד בשלשול זה כדון רב שזיב בשם ר"ז ואם לצד אחד בשלשול ולצד אחד בזריקה לרב שניהן אסורים ולשמואל נותנים לזה בשלשול שלהם זה נוח יותר, ולכאורה ניתן להביא ראיה מהמשנה שאנשי חצר ומרפסת שלא עירבו מה שגבוה מ' למרפסת ומה שפחות מ' לחצר.